

**Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Naturerhvervsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 Frederiksberg V**

16. december 2014
Dok. Nr. D14-95962

Dyrenes Beskyttelse afgiver hermed bemærkninger til høring over udkast til bekendtgørelse om krydsoverensstemmelse og vejledning om krydsoverensstemmelse 2015.

Indstilling:

Dyrenes Beskyttelse finder, at en centralisering af krydsoverensstemmelsen, så overtrædelser af regler om dyrevelfærd konstateret af Fødevarestyrelsen ikke længere udløser træk i landbrugsstøtte, er en klar forringelse af det dyrevelfærdsmæssige område. Dyrenes Beskyttelse anbefaler, at Fødevarestyrelsens kontroller fortsat skal indgå i krydsoverensstemmelsen.

Uddybende bemærkninger:

Centraliseringen er en forringelse af det dyrevelfærdsmæssige område

Med denne bekendtgørelse centraliseres kontrollen af krydsoverensstemmelse i Naturerhvervsstyrelsen. Der vil således ikke længere blive trukket i landbrugsstøtten, når Fødevarestyrelsen i velfærdskontroller finder overtrædelser af lovgivning om dyrevelfærd.

Centraliseringen sker som følge af regeringens aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative om Vækstplan Fødevarer og er et tiltag mod såkaldt overimplementering.

Det anføres således, at *"Denne ændring vil skabe klare rammer for overholdelse af EU-reglerne, således at omfanget af kontrollen og dermed sanktionerne afspejler EU-reglerne for krydsoverensstemmelse"*. Ændringer af krydsoverensstemmelsesreglerne og centraliseringen har ligeledes i Fødevareudvalget været genstand for spørgsmål og samråd med overimplementering som omdrejningspunktet.

Dyrenes Beskyttelse har med glæde konstateret, at såvel fødevareministeren og ordførerne fra Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti i den seneste tid i pressen har forsikret om, at man ikke som led i et opgør med overimplementering, agter at indføre forringelser på det dyrevelfærdsmæssige område. Disse forsikringer er kommet i forlængelse af VKO's nylige *"Forslag til folketingsbeslutning om fødevarer- og landbrugsplan"*.

En ændring i krydsoverensstemmelsen, så der ikke længere trækkes i landbrugsstøtte, når Fødevarestyrelsen finder overtrædelser af lovgivning om dyrevelfærd, harmonerer ikke med de ovenfor nævnte forsikringer. Det er efter Dyrenes Beskyttelses

opfattelse en klar forringelse af det dyrevelfærdsmæssige område, når den økonomiske konsekvens af lovovertrædelser fundet i Fødevarestyrelsens velfærdskontroller fjernes ved at holde disse kontroller ude af krydsoverensstemmelsen. Dyrenes Beskyttelse finder det meget beklageligt, at der sideløbende med de omtalte forsikringer om ikke at forringe på det dyrevelfærdsmæssige område, sendes en bekendtgørelse med netop en sådan forringelse i høring.

Dyrenes Beskyttelse hæfter sig ved, at argumentet for centralisering i Naturerhvervsstyrelsen ifølge aftale om Vækstplan Fødevarer er, at omfanget af kontrollen og sanktionerne skal afspejle EU-reglerne for krydsoverensstemmelse. Rapporten "Sammenligning af bedømmelsessystemerne på krydsoverensstemmelsesområdet i Danmark, Sverige, Nederlandene og Slesvig-Holsten" som Naturerhvervsstyrelsen og Fødevarestyrelsen har fået udfærdiget af PA Consulting, konkluderer, at danske landmænd på det dyrevelfærdsmæssige område ikke i gennemsnit trækkes mere i støtten end andre lande. Den gennemsnitlige støttenedsættelse er på 3 %, hvilket er EUs anbefalede niveau. Hyppigheden af kontrol er ganske vist højere i Danmark end i to af de tre lande, der sammenlignes med, men den er lavere end det sidste.

(http://naturerhverv.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Nyheder/KO-Rapport050713.pdf).

I rapporten står meget klart følgende:

"Kortlægningen og sammenligningen har til formål at skabe et grundlag for en vurdering af, om den danske forvaltning er strengere i bedømmelsen af overtrædelser end andre sammenlignelige medlemsstater. På baggrund af kortlægningen og sammenligningen er det PA's overordnede vurdering, at den danske bedømmelse af KO-overtrædelser på dyrevelfærdsområdet ikke er hverken strengere eller lempeligere end i de sammenlignede medlemsstater, og at de danske besætningsejere ikke er væsentligt hårdere påvirket af niveauet og omfanget af støttenedsættelser end besætningsejere i de tre sammenlignede lande".

Det er, som det fremgår, meget vanskeligt at finde belæg for lempelsen i den udfærdigede rapport. Det må imidlertid konstateres, at Fødevareministeriet efter at have foretaget nabotjek og på trods af rapportens konklusion, vælger at gå efter det laveste niveau m.h.t. krydsoverensstemmelseskontroller, fremfor at blive i midterfeltet med to lande med mindre hyppig kontrol og et land med hyppigere kontrol end i Danmark. På baggrund af de store velfærdsproblemer hos millioner af danske landbrugsdyr finder Dyrenes Beskyttelse, at denne tilgang svigter hensynet til dyrene og derfor er særdeles kritisabel.

Fremover ikke så slemt at overtræde regler om dyrevelfærd

Siden reglerne om krydsoverensstemmelse trådte i kraft har kontrollen ligget under Naturerhvervsstyrelsen, Naturstyrelsen, Fødevarestyrelsen og kommunerne, hvor de sidstnævnte ved konstaterede overtrædelser af gældende regler har skullet meddele disse til Naturerhvervsstyrelsen. Naturerhvervsstyrelsen, som står for forvaltningen af landbrugsstøtten, har herefter skullet tage stilling til, om der skal trækkes i støtten som følge af overtrædelser. Krydsoverensstemmelsen har på denne måde hyldet princippet om, at offentlig støtte forudsætter overholdelse af gældende regler – også på det dyrevelfærdsmæssige område.

Fødevarestyrelsen har siden dyrevelfærd kom med under krydsoverensstemmelsen i 2007 stået for kontrollen på dette område, bortset fra en kortere periode, hvor kontrollen blev varetaget af naturerhvervsstyrelsen. Der har således kunne trækkes i land-

brugsstøtten ved overtrædelser af gældende regler om dyrevelfærd, som blev konstateret ved følgende:

Direkte kontrol:

- Fødevarestyrelsens kontrol af 1. pct af besætningerne udtrukket direkte til krydsoverensstemmelseskontrol

Anden-kontroller:

- Fødevarestyrelsens velfærdskontrol i forbindelse med den nationale dyrevelfærdslovgivning (som ofte også er EU-lovgivning)
- Kontroller gennemført af Fødevarestyrelsens Rejsehold
- Fødevarestyrelsens bistand ved politianmeldelser på dyrevelfærdsområdet
- Fødevarestyrelsens Eksport og slagterikontrol
- Opfølgning på tidligere KO-kontroller, hvor der blev konstateret mindre KO-overtrædelser, som ikke gav anledning til støttenedsættelser

Fremover vil der kun blive udført kontrol af 1 pct. af besætningerne som følge af naturerhvervsstyrelsens direkte kontrol på det dyrevelfærdsområde og alle såkaldte anden-kontroller falder bort.

Særlig grel bliver konsekvensen for dyrevelfærden i forbindelse med eksport og slagting, da disse dyrevelfærdsområder, falder helt ud af krydsoverensstemmelsen.

Konsekvensen er, at selv klokkeklare tilfælde af dyremishandling fremover bliver fremover langt mindre, da der kun meget sjældent vil blive trukket i landbrugsstøtten, der vil højst kunne blive tale om dom eller bøde som følge af det nationale system for sanktioner. Landbrug og Fødevarer estimerer således også ifølge et nyhedsbrev, at antallet af sager med krydsoverensstemmelsestræk vil blive reduceret med 70-80 % efter centraliseringen.

Det er især træk i landbrugsstøtten, der gør indtryk

Der er for de danske landbrugsdyr ganske betragtelige velfærdsproblemer. For svin er det eksempelvis ca. 40-50 % af besætningerne, der ikke overholder reglerne om dyrevelfærd både, når det gælder Fødevarestyrelsens årlige velfærdskontrol og den såkaldte nulpunktsundersøgelse fra 2012, som var designet til at vise den generelle tilstand i besætningerne.

Dyrenes Beskyttelse har gennem længere tid noteret sig, at det især er trækket i landbrugsstøtten, der har gjort indtryk på producenter, der har overtrådt reglerne om dyrevelfærd. At dømme efter debatten, har det haft større betydning end indskærpsler, påbud eller politianmeldelser som følge af kontrol, eller den bøde eller dom, dette måtte føre til, hvor det skal bemærkes, at bøder sjældent overstiger 5-15.000 kr., mens trækket i landbrugsstøtte er mangefold større (men ikke større end i andre EU-lande jf. det tidligere nævnte nabotjek).

Erhvervet har ofte ytret, at det finder overtrædelserne bagatelagtige i forhold til sanktionen. Dette er eksempelvis blevet udtrykt i forbindelse med sager om rode- og beskæftigelsesmaterialer til svin, som i flere år har været en af de hyppigst fundne overtrædelser i Fødevarestyrelsens velfærdskontrol. Dyrenes Beskyttelse skal understrege, at det fra et dyrefagligt synspunkt er forkert, at rode- og beskæftigelsesmaterialer til svin er af bagatelagtig karakter. Kravet findes i lovgivningen – og har gjort det i åre-

vis - fordi det er solidt videnskabeligt underbygget, at svin har behov for at rode i biologisk relevante materialer. Tilsvarende gælder for andre minimumskrav til dyrevelfærd i lovgivningen. Dyrenes Beskyttelse finder det på denne baggrund rimeligt, at landbrugsstøtte med offentlige midler forudsætter efterlevelse af krav, der er fastsat for at sikre blot et minimum af dyrevelfærd i husdyrproduktionen.

Dårlig dyrevelfærd gavner ikke væksten

Det erklærede formål med Vækstplan Fødevarer - og dermed centraliseringen af krydsoverensstemmelsen i Naturerhvervsstyrelsen - er at styrke væksten i fødevarer sektoren. Dyrenes Beskyttelse finder det uforståeligt, at aftaleparterne satser på at øge væksten i Danmark ved at lempe på sanktionerne overfor de landmænd, der overtræder reglerne. Disse landmænd skal fremadrettet have flere penge fra det offentlige tilskudssystem, end de ellers ville have fået. Der er således ikke tale om en indsats overfor en hel branche, men en belønning af de relativt få (færre), der overtræder reglerne.

Når færre sanktioneringer for overtrædelse af regler om dyrevelfærd alligevel indgår i vækstaftalen, kunne det se ud til, at man helt generelt ønsker at lette presset på landmænd, så de ikke længere er så forpligtet til at overholde regler, der måtte virke fordyrende på produktionen. Sandsynligheden for at blive opdaget for overtrædelser af regler om dyrevelfærd er i forvejen ganske lille (Fødevarerstyrelsens velfærdskontrol omfatter kun 5 % af besætningerne, og der er i stigende grad tale om varslede snævre kampagnekontroller af specifikke lovkrav), og skulle det ske, vil det ikke have nævneværdig økonomisk konsekvens. Dette finder Dyrenes Beskyttelse beklageligt.

Det skal her i øvrigt bemærkes, at Dyrenes Beskyttelse er bekendt med, at såvel de danske myndigheder og landbrugserhvervet gentagne gange har understreget, at reglerne om dyrevelfærd fortsat skal overholdes og at der vil blive brugt de sanktioneringer, som ellers er til rådighed for Fødevarerstyrelsen og retsvæsenet. Udsagnet klinjer dog hult i sammenhæng med, at den væsentligste sanktion ved overtrædelse af regler om dyrevelfærd i husdyrproduktionen fjernes for hovedparten af velfærdskontrollen (naturerhvervsstyrelsen kontrol af 1 pct. dog undtaget). Dyrenes Beskyttelse finder det usandsynligt og på ingen måde godtgjort, at en så stor lempelse kan ske uden, at det går ud over den generelle regelefterlevelse og dermed dyrenes velfærd.

Rigsrevisionens kritik

Rigsrevisionen har rejst kritik af den måde, som krydsoverensstemmelsen er organiseret på og anbefalet en reorganisering, så en central myndighed har det overordnede ansvar for kontrollen. Efter Dyrenes Beskyttelses opfattelse er det bekymrende, at dette medfører, at der ikke fremover vil blive trukket på den dyrevelfærdsmæssige ekspertise, der findes i Fødevarerstyrelsen, når det gælder krydsoverensstemmelsen.

Centraliseringen medfører således ikke alene færre krydsoverensstemmelseskontroller og -sanktioner (uanset at overtrædelserne er de samme), men der er også store udfordringer med at sikre kvaliteten af de få kontroller, der trods alt skal udføres. Dyrenes Beskyttelse mener, at krydsoverensstemmelseskontrollen af dyrevelfærd, skulle være bevaret i Fødevarerstyrelsen og har svært ved at se, hvorfor en anden styrelse vil kunne foretage mere homogen kontrol på dette område, når der ses bort fra selve det faktum, at ganske få kontroller naturligvis nemmere lader sig ensrette end et større antal. I forlængelse heraf bemærkes det, at det på det dyresundhedsmæssige område har været muligt at lade krydsoverensstemmelsen ligge under Fødevarerstyrelsen, hvor ekspertisen allerede findes.

Med venlig hilsen

Britta Riis, direktør

Birgitte Damm, chefkonsulent